

Ο ΘΕΑΤΗΣ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΗΘΙΚΟΝ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ,
ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΘΕΤΙΚΟΝ, ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΑΡΑ ΜΙΧΑΗΛ ΣΧΙΝΑ.

Ἀριθμὸς 17. Περίοδος πρώτη. Τῆ 20 Σεπτεμβρ. 1837.

Πρὸς φύλλον πηδημα.

Εἶνε συγχωρημένον εἰς τοὺς συντάκτας τοῦ λεγομένου Ἑλλη-
νικοῦ ταχυδρόμου (ἀριθ. 32), ἐπειδὴ τὸ θέλουσι χωρὶς
ἄλλο, νὰ λατρεύωσι τὸ πορνικὸν τῆς Ροζίνας, καὶ τὸ μα-
στρωπικὸν τοῦ Φιγάρου. Ἄς θριαμβεύωσι διὰ πᾶν ὅτι
νηπιῶς νοστιμεύεται ὁ ὄχλος, μὴδ' ὑποπτεύοντες τὸ τί
πρέπει νὰ μάθῃ νὰ νοστιμεύηται. Γράψαντες προλαβόντως
γνώμας ἀπὸ ὑγιεστέρων ἴσως πηγῶν περὶ θεάτρου καὶ μου-
σικῆς, δὲν ἐμβαίνομεν εἰς μακροτέραν κοινολογίαν μετὰ τοὺς
ταχυδρομικοὺς τούτους σοφοὺς περὶ τῆς ἠθικῆς τῶν ἐθνῶν,
καὶ περὶ τῶν χρεῶν τῶν ἀνηρημένων εἰς τοὺς νομοθέτας
καὶ ἄρχοντας τῶν πολιτειῶν ὡς πρὸς τὸν θεατρικὸν διά-
κωσμον· περὶ τοῦ ὁποίου καὶ ἡ Εὐρωπαϊκὴ σοφία ἤδη
μεριμνῶσα ἀνακράζει πολλά. Οἱ παλαιοὶ εἶπαν, «οἷα ἡ
μορφὴ, τοιαύδε καὶ ἡ ψυχὴ». Ὁμοίως, ὅπως σολοικίζει καὶ
βατταρίζει ἡ γλῶσσα τινός, οὕτω σολοικίζει καὶ νηπιάζει
τὸ φρόνημά του· ὅπως ναννίζει καὶ βέμβεται τὸ κορμίον
του, τοιοῦτους δυστήνους ἤχους ἐκδίδει καὶ τὸ κύμβαλόν
του. Οὐαὶ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ!

*Παραδείγματα ἔργων καὶ λόγων ἱγεμονικῶν
ἀπὸ Γαλλίας.*

Τὸν αὐγουστον ἐκάστου ἔτους συνήθειαν ἔχει τὸ τῆς Γαλλίας
Πανεπιστήμιον νὰ συνέρχηται διὰ τῶν συμβούλων του προε-
δρεύοντος τοῦ ὑπουργοῦ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, καὶ νὰ
εφερόνη πανηγυρικῶς, μετὰ σπουδαιοτάτας ἐξετάσεις, τοὺς

ἀρισεύσαντας μαθητὰς τῶν ἐπτὰ Παρισίων γυμνασίων καὶ τοῦ Βερσαλιανοῦ. Οἱ γονεῖς καὶ συγγενεῖς τῶν σερφανιτῶν, καὶ ἄλλο πολὺ πλῆθος φιλόμουσον καὶ φιλόπατρι συρρέουσι εἰς τὸ θέαμα τοῦ ἀγῶνος. Ἐφέτος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς Λοδοϊκὸς Φίλιππος ἐπέφανε ἀπροσδοκῆτως, καὶ ὑποδοχὴν πανεύφρονα καὶ πάγκροτον ἔλαβεν. Ὁ δὲ ὑπουργὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ προστατὴς (grand-maitre) τοῦ Πανεπιστημίου, Κ. Σαλδάνδης, ἐξεφώνησε τὸν ἐξῆς λόγον.

« Νεοὶ μαθηταί! Ὁ κόπος εἶνε νόμος τοῦ κόσμου τούτου, καὶ πάντες, παιδία, ἄνδρες, ἔθνη, ὑπόκεινται εἰς αὐτόν. Δι' αὐτοῦ τὰ ἔθνη γράφουσι τ' ὀνομάτων σεβαστὸν εἰς τὴν ἱστορίαν· δι' αὐτοῦ ὁ τεχνίτης, ὁ στρατιώτης, ὁ νομικὸς, διασχίζουσι τὸν ὄχλον τῶν ὀμοτίμων καὶ καθίστανται ἡγεμόνες αὐτῶν· δι' αὐτοῦ ὅλοι ὑμεῖς ὅσοι μὲν ἀκούετε, διεκρίθητε ἀπὸ τοῦ συντρόφου σας, καὶ ἠξιώθητε νὰ ἔλθητε διαγωνισόμενοι ἐν ὀνόματί των περὶ τῶν στεφάνων, ὄντων ἄθλον μὲν τοῦ ἔργου διὰ τινος, κλέος δὲ διὰ πάντας. Οἱ στέφανοι οὗτοι οἵτινες διεγείρουσι τὰς πατρικὰς φιλοτιμίας καὶ κλονοῦσι τὰς καρδίας τῶν μητέρων μέχρι τοῦ θρόνου (1), ἄξιοι ὄντως εἶνε τῆς μεγαλοπρεποῦς καὶ ἑορταστικῆς ταύτης προσδοκίας, διότι ἡ δικαιοσύνη μὲν τοὺς ἀπένειμεν, ὁ δὲ μύθος τοὺς διεμοίρασε καὶ εἰς αὐτὰ τῶν βασιλέων τὰ τέκνα.

Νεοὶ μαθηταί! Εὐλόγεῖτε τὸν Θεὸν ὅστις ἔθεσε τὴν ζωὴν σας εἰς αἰῶνα καὶ εἰς πατρίδα ὅπου ἡ ἀπεκδεγομένη ὑμᾶς κοινωνία εἶνε κατ' εἰκόνα τῆς παρουσίας ἑορτῆς, ὅπου ὅλα τὰ ἔπαθλα τοῦ ἀστυκοῦ βίου πρόκεινται εἰς συνερισμὸν. Ἐκάσος ὑμῶν πέποιθεν ὅτι δὲν θέλει εὐρεῖ ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς του ἀντιβαῖνον οὐδὲν εἰς τὴν ὑψωσίν του. Ἡ εὐδοξία, ἡ δύναμις, ὁ πλοῦτος, εἶν' ἐνδεχόμενα τῆς κατακτῆσεως ἀμοιβαί' κατακτῆσεως ἠθικῆς, διότι ὁ κόπος, ἀλείπτει τὸν αὐστηρὸς, διδάσκει μὲν τὴν ὑπομονὴν, τὴν μετριότητά, τὴν αἰδῶ τοῦ χρόνου καὶ τῶν αὐτοῦ ἔργων, τὴν ἀγάπην τῶν νόμων, τὸ φιλόστοργον κατὰ τὴν οἰκογένειαν, ὑψώνει δὲ τὰς ψυχὰς εἰς τὸν

(1) Σημειωτέον ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Γάλλων τοὺς υἱοὺς του, ὄχι ἀλλοῦ, εἰμὴ εἰς τὰ δημόσια τοῦ ἔθνους γυμνάσια μεταξὺ τῶν τέκνων τῶν πολιτῶν ἐκπαιδεύει.

Θεὸν διὰ τῆς περὶ τὸ στάδιον ἀγωνίας καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης ἐπὶ τῇ νίκῃ.

Περὶ ἡμᾶς βλέπομεν τὰ θαύματα τοῦ κόπου, ὦ νέοι. Ἡ γενεὰ ἐξ ἧς ἐγεννήθητε, ζήσασα εἰς μόχθους τραχεῖς, τὴν μὲν δόξαν κατέκτησε διὰ τῶν μαχῶν, διὰ δὲ τῶν ἐπαναστάσεων, τὴν ἐλευθερίαν. Καὶ σήμερον τὴν θεωρεῖτε κτίζουσαν ἐπὶ ἀδάφους εἰσέτι συγκινομένου μνημεῖα βιομηχανίας καὶ τεχνῶν ἀναρίθμητα, τελειούουσαν τροπαιοφόρους ἀψίδας, μεταφυτεύουσαν ὀβελίσκους, ἀνιίγουσαν θύρας ἀπεράντων μουσειῶν. Ἡ ἱστορία θέλει μνησθῆ τῶν καιρῶν τῆς ἀναπαύσεώς της, καθὼς δὲν θέλει λησμονήσῃ καὶ τοὺς καιροὺς ὅτε ὀργῶσα συνεγύριζεν ἐνταυτῷ τοῦ Ναπολέοντος, Λοδοϊκοῦ τοῦ ἰδ', καὶ τοῦ Σισόστρεως τὰς δημιουργίας.

Τέκνα! Μὴ γίνεσθε χειρότερα τῶν πατέρων σας κατὰ τὴν γόνιμον ἐνέργειαν. Ἡ Πατρίς σας κατόρθωσε διὰ τῶν λογικῶν πόνων νὰ ἡγεμονεύσῃ ἐπὶ τῶν ἔθνῶν ἡγεμονίαν ἄδοτον καὶ ἀναφαιρέτον ἀπὸ τὰς τοῦ πολέμου μεταβολάς. Ἰποσχεθῆτε εἰς τοὺς διδασκάλους, εἰς τοὺς πατέρας σας, νὰ μὴ τὴν ἀφήσετε νὰ ἐκπέσῃ ἀπὸ τὰς χεῖρας σας ὅταν ἡ ἡμέρα σας ταχύτατα φθάσῃ, καὶ φροντίσατε ἀπὸ σήμερον νὰ ἐτοιμασθῆτε.

Ἐκεῖνος τοῦ ἑποίου ἡ νεότης ἀνάνδρως ἔφυγε τὸν κόπον, κινδυνεύει ν' ἀδυνατῇ ν' ἀσκήσῃ εἰς αὐτὸν τὴν ἀνδρικὴν του ἡλικίαν. Τὰ καθήκοντα τοῦ βίου δὲν ἀναβάλλονται, ἀλλὰ μᾶς ἀρπάζουσι εἰς τὰ πρῶτα βήματα τοῦ σταδίου, διότι κατέβησαν ἐφ' ἡμᾶς μὲ τὴν θείαν ἀκτίνα ἧτις μᾶς ἔκαμεν ἀνθρώπους. Ἡ πρόνοια, φίλοι, σᾶς εὐκολύνει τὰ καθήκοντα ταῦτα. Ἡ πρώτη σας ἡλικία, εὐτυχestέρα τῆς ἡμετέρας, βλέπει ἀνατελλούσας ἡμέρας εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας, φίλας τῶν ὑγιῶν καὶ γενναίων σπουδῶν. Ἡμεῖς μὲν ἠνδρώθημεν πρὸς τὸ θορυβῶδες καὶ σκυθρωπὸν θέαμα βασιλείων καταστρεφόμενων, κύκλω δὲ ὑμῶν ἄρτι γεννῶνται πάντα, νέα μοναρχία, ἐποχὴ νέα, θεσμοθεσίαι νέα καὶ ἀκατάλυτοι . . . Τὸ μέλλον, ὦ νέοι, ἔσται κληρὸς καὶ χοῦμα σας· εἴθε ἔνδοξον καὶ μακάριον! Ἀναδειχθῆτε καὶ ὑμεῖς μεγάλη γενεὰ, ὦ μεγάλου λαοῦ κληρονόμοι!

Ἄνδρες! (πρὸς τὸ συμβούλιον) Τὸ μέλλον τοῦτο θέλει

εἶναι ἔργον μας. Ἐξεύρετε ὅτι, ὅταν μία γενεὰ παράστρατα περιπατῆ, ἐρωτῶσι ποιοὶ διδάσκαλοι τὴν ἐξέπαιδευσάν;

Ἡ ἐπιχείρησις τοῦ Πανεπιστημίου ἐμεγεθύθη σήμερον, ὅτε ὁ μὲν ἀνθρώπινος διαλογισμὸς δὲν γνωρίζει πλέον αὐθεντεῖαν ἐπιτάττουσαν ἀνερευνητὰ, ἐκυμάνθησαν δ' αἱ βάσεις ὄλων τῶν πίστεων, ὄλων τῶν γνωμῶν, ὄλων τῶν δικαιωμάτων. Ἄλλ' ἡμέτερον εἶνε νὰ κυβερνήσωμεν τὸ ἀβέβαιον τῶν πνευμάτων, καὶ νὰ τὰ διευθύνωμεν. Εἶδομεν εἰς ποίας ἀμετρίας ἐκτραχηλίζονται αἱ διασφαρμέναι γενεαί, καὶ πόσον εὐεπίτριπτοι εἶνε αἱ φλύαροι καὶ ματαιότητος πλήρεις. Δὲν θέλομεν λησμονήσῃ ὅτι χρειάζεται λαὸς φιλόπονος, ἐμβριθῆς, καὶ θεοσεβῆς διὰ γενναίας καὶ ἐλευθέρως θεσμοθεσίας (1).

Αὗται τύχη ἀγαθῆ ἐμεγάλυναν ἀμφοτέρα, καὶ τὰς ἀνταμοιβὰς καὶ τὰ χρέη. Ἡ καθέδρα τοῦ καθηγητοῦ ἐγγίζει τὰ δύο πολιτικά βήματα (2), ὅπου οἱ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων ἔρμηνευται, εἶνε ῥήτορες αὐτοὶ δι' ἑαυτοὺς ἢ μᾶλλον εἰπεῖν δι' ἑμᾶς· ὅπου οἱ διδάσκαλοι τῆς ἐπιστήμης συνεισέρχονται εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς πολιτείας, εὐκλεῶς προβαλλόμενοι παρὰ τῆς εὐδοκίμησέως τῆς σπουδῆς καὶ τοῦ λόγου. Καὶ ἂν ποτε συμβῆ κατὰ τὰς τοιαύτας διαμείψεις νὰ στείλῃ καὶ ἡ πολιτεία εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀρχηγὸν μὴ ὄντα ἐκ τῶν διδασκάλων αὐτοῦ, οὗτος θέλει κἄν εἶναι εἰς ἕκ τῶν μαθητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τιμὴν τιθέμενος τοῦ ἑαυτοῦ βίου τὸ νὰ ἀφοσιώσῃ εἰς αὐτὸ πᾶν ὅ,τι παρ' αὐτοῦ ἔλαβε (3).

Καιροὶ εὐδαίμονες οἱ ἡμέτεροι, ὦ ἄνδρες! Ὑμνοῦντες τὰ τῆς ἐλευθερίας, ἐξεύρομεν ὅτι εὐφρόσυνον προσφέρομεν ἄκουσμα εἰς τὴν βασιλικὴν γενεάν. Ζητοῦντες ἀπὸ τὴν νεολαίαν τῶν γυμνασίων, τὰς ἀπλᾶς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ πολίτου ἀρετὰς, εὐρίσκομεν μεταξὺ αὐτῆς παιδὰς βασιλικούς. Δοξάζοντες τὴν φιλοπονίαν, ἐστεμμένην τὴν προσαγορευού-

(1) Τὸ αὐτὸ πρὸ ὀλίγου εἶπε σχεδὸν ἀπαράλλακτα πρὸς οὐλόγον ἐκλεκτόρων καὶ ὁ Λόρδος Ἰωάννης Ρούσσελος, ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Μεγάλῃς Βρετανίας· ὅτι δηλαδὴ « ἡ παιδεία καὶ ἡ θεοσέβεια τοῦ ἔθνους εἶνε ἀπαραίτητοι πρὸς σταθερὰν ἀπόλαυσιν τῆς πολιτικῆς ἐλευθερίας ». Ἄρα λαὸς ἀμαθῆς καὶ ἀσεβῆς, γίνεται βορὰ δουλείας καὶ κακοδαιμονίας.

(2) Τὸ τῆς βουλῆς τῶν δημοκλήτων καὶ τὸ τῶν δημοτῶν.

(3) Ἐνταῦθα ὁ ὑπουργὸς παραδῆλοῖ ἑαυτόν.

μεν, προσαγορεύοντες βασιλεῖα ἀνακεφαλοῦντα ἐν ἑαυτῷ ὄλα τὰ παραδείγματα ὧν ἔχομεν χρεῖαν· ὑπάρξαντα δὴπου, πολίτην μὲν, ἵνα ἴδῃ ἐγγυτέρω τὰ συμφέροντα καὶ δικαιοῦματα τῶν λαῶν, στρατιώτην δὲ, ἵνα προμαχῆσῃ τῆς πατρίδος κατὰ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ καθηγητὴν, ἵνα ὑποφέρει καὶ καλλύνη τὰς ἡμέρας τὰς δυστυχεῖς (1). »

Ἀκολουθία τοῦ περὶ Ὀμοσπονδικῆς πολιτείας (2).

Ὁ πολὺς διαμερισμὸς τῆς ἀρχῆς εἶνε πλήθουσα πηγὴ κινδύνων καὶ δυστυχημάτων, καὶ ἀναγκαιῶς γεννᾷ τὴν τῶν δικαιοδοσιῶν σύγκρουσιν. Ὁ δεῖνα φόρος, καθ' ὑπόθεσιν, εὐκόλως βασταζόμενος ἀπὸ μίαν ἐπαρχίαν, θέλει φανῆ ἐπαχθῆς εἰς ἄλλην· καὶ αἱ ἐνεῖ πάλιν χαλεπῶς κολαζόμεναι παρανομίαι, εἰς οὐδὲν θέλουσι λογισθῆ ἐνώπιον τῶν ἀλλαχοῦ δικαστηρίων.

Ἐνδέγεται μία ὁμοσπονδία περιουκία (canton) νὰ μὴ θέλῃ νὰ συνεισφέρει εἰς τὴν δαπάνην τῆς συνουκικῆς διοικήσεως, καὶ τὰ δικαστήρια τῆς αὐτῆς περιουκίας νὰ παραβλέπωσι, μηδὲ νὰ κατανοῶσι τὴν βαρύτητα πλημμελημάτων τινῶν. Ἄρα ἐν ἀπὸ τὰ δύο ἢ αἱ πολιτεῖαι αἱ ὑπομείνασαι τὸν ἀπαιτηθέντα φόρον, ἀκολουθήσουσιν εἰς τὸ ἐξῆς τὸ παράδειγμα τῶν ἀπειθῶν πολιτειῶν, ἢ θέλουσιν ὀπισθῆ κατὰ τούτων. Καὶ φρονήσεως καὶ μετριότητος ὑπὲρ ἀνθρώπων θέλει εἶναι χρεῖα, διὰ νὰ περικλεισθῇ ἐκάστη δικαιοδοσία εἰς τὰ δίκαια ὄριά της· δυσεῦρετο αὐταὶ ἀρεταὶ ἐν μέσῳ τῶν διεσχισμένων συμφερόντων καὶ τῶν θορυβῶδων πηθῶν, τῶν ὁποίων τὰ στοιχεῖα μὲν συσσωρεύουσι, τὴν δὲ βίαν ἀναφλέγουσιν αἱ μεγάλα κοινωκία.

Ἄν ἡ ἐπίκεντρος (centrale) διοίκησις ἦνε ἰσχυρὰ, αἱ μερικαὶ κυβερνήσεις θέλουσιν εἶναι ἀδύνατοι· ἂν δὲ αὐταὶ δυναταὶ γένωσιν, ἡ ἐπίκεντρος κυβέρνησις ἀπὸ ἀσθένειαν θέλει χαθῆ· πρᾶγμα ἀποδεικνυόμενον ἀπὸ ὄλα τῆς ἱστορίας τὰ πα-

(1) Γνωστὸν ὅτι ὁ βασιλεὺς Λοδοίκο· Φίλιππος παρέδωκέ ποτε εἰς τὴν Ἑλβετικὴν μαθηματικὰ διὰ νὰ ζήσῃ.

(2) Ἰδε ἀριθμ. 10. τοῦ Θεατοῦ, σελ. 9.

ραδαίγματα. Ολέθρια ἐκβάσεις παρηκολούθησαν πάντοτε τὴν ἀσθενέωσιν τῆς ἐπικέντρον ἐξουσίας, καὶ ὁπότε αὕτη ἀφῆρη τὴν διευθυντικὴν ἰσχύϊν, αἱ πολιτεῖαι ἀπεστερηθήσαν τὴν οἰκείαν ἐκείνην καὶ μοναδικὴν ἐνέργειαν, χωρὶς τὴν ὁποίαν δὲν ὑπάρχει θέλησις ἀποτελεσματικῆ, καὶ ἐπομένως οὔτε εὐτονος δράσις (action). Πολλάκις οἱ νόμοι οἱ ἐψηφισμένοι παρὰ τοῦ γενικοῦ συμβουλίου τοῦ ἔθνους πρὸς ἑκάστην τῶν πολιτειῶν, διεκρούθησαν (ont été éludées) ἀπὸ τοὺς πολῖτας αὐτῶν, διότι οἱ νομοθέται ἦσαν ἀπεστερημένοι πάσης εὐθείας ἐπιδράσεως περὶ τὰ μέλη ἑκάστης κοινότητος· πλάνη αὕτη κατὰ ῥίζος καὶ θανάσιμος. Ὑπόθεσις ὅτι τὸ νομοθετικὸν διέταξε στρατολογίαν. Πῶς αὕτη θέλει ἐκπληρωθῆ; Πῶς θέλει ἐμποδισθῆ ἢ συνάρησις πολιτειῶν τινα; Ἄρα τὸ ψήφισμα τῆς βουλῆς θέλει εἶναι ψιλὴ σύστασις, κῦρος νόμου μὴ ἔχουσα. Αἱ ἐπαρχίαι ἢ θέλουσι στείλῃ, ἢ ὄχι, τὸ ἐπιβάλλον μέρος των, κατὰ τὸ ἀρέσκον τῶν ἐν αὐταῖς ἀξιοματικωτέρων ἀνδρῶν ἢ τῶν ἐπιδρασιακωτέρων στάσεων (factions). Ἔρχεται μετὰ τὴν ἀπειθείαν ἢ ἀναρχία, καὶ κατ' αὐτῆς τὸ μόνον ἱατρικόν, ἢ κατανάγκαισι. Ἐν μέγρος τῶν ὁμοσπόνδων θέλει κρούση τοὺς ἐναντιομένους πρὸς τὰς, ἄλλως τε καὶ καταφρονημένας, διατάγας τῆς συμμαχικῆς ἀρχῆς· τῶν δὲ νικησύντων ἢ ὑπεροχῆ θέλει ἐπιτροπὴ πᾶσαν ὁμοσπονδικὴν ἰσότητα. Καὶ λοιπὸν κατὰ τὸ σύνθημα, ἀπὸ τὴν ἀταξίαν θέλει γεννηθῆ ἢ τυραννία, καὶ μετὰ τὴν ἄστονον ἐξουσίαν θέλει προφανῆ ἄλλη, θυγάτηρ τῆς κατακτῆσεως, καὶ ἐπιτακτικῆ ὡς ἡ νίκη.

Δύνανται μὲν νὰ διεκρούσωσιν ἐν μέρει τοῦτον τὸν σκόπελον, καὶ νὰ διαφύγωσι τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ διάκτινος παρεπιτρέψεως (compromis), ἥτοι, ἐνδίδοντες εἰς τὴν συνοδικὴν διοίκησιν, παρελεγκτικὴν ἀσθεντίαν (une autorité de contrôle), πολέμιον ὁμως πρὸς τὴν ἀρχὴν αὐτὴν τῆς ὁμοσπονδικῆς πολιτείας, καὶ εὐκατάχρηστον. Τὸ μέγα συμβούλιον τῆς συμμαχικῆς τῶν Λυκίων ἐπεκύρωσε τὴν ἐλλογὴν τῶν ἀρχόντων καὶ δημοσίων ὑπηρετῶν τῶν πόλεων τῆς Λυκίας· παρέμβασις αὕτη ἐπισημῆς, ἐπικίνδυνος· καὶ ἔτι δὲ μάλλον ἤθελεν εἶναι, ἂν οἰκειύταται σχέσεις δὲν συνέθεον τὰς συμ-

μαχοῦσας ἐπαρχίας. Ὁ Μοντεσκιῶς (1) εὐλόγως παρέχει τὸ σχῆμα τοῦτο τῆς πολιτείας (τῶν Λυκίων) ὡς ὁμοσπονδίας παράδειγμα, καὶ τοὶ ἀπομακρυνόμενον κατὰ πολὺ τὸ δυνατόν ἀπὸ τὸ σύστημα τοῦ ὁποίου φέρει τὸ ὄνομα. Ἄν δὲ πρακτικῶς ἐξετάσωμεν τὴν καθαυτὴ διοργανώσιν του, θέλωμεν εὐρεῖ εἰς αὐτὴν τὰ πλεῖστερα διὰ τῶν ὁποίων γνωρίζεται μία συμπαγῆς (compacte) κοινωμία, πολιτευομένη ἀπὸ νόμους ὁμογενεῖς, καὶ εἰς ἐν διευθυντικὸν κέντρον ὑπαγομένη. Ὁ Στράβων μάλιστα, τεχνολογῶν τὴν πολιτείαν τῶν Λυκίων καὶ περιγράφων τὰ ἔθιμά των, (2) ἀποδεικνύει τρόπον τινα, ὅτι ἡ ὁμοσπονδία των ἦτο προσηγορία ἀπάδουσα πρὸς τὸ πραγματικὸν τοῦ διοικητικοῦ των συστήματος.

Τὰ αὐτὰ παρατηρητέον καὶ περὶ τῆς Ἀχαικῆς συμμαχίας. Ὅλαι αἱ πόλεις ἀπὸ τὰς ὁποίας συνίστατο, εἶχον τὸ αὐτὸ νόμισμα, τὰ αὐτὰ σταθμὰ καὶ μέτρα, τὴν αὐτὴν γλῶσσαν, ὅμοια ἔθιμα καὶ νόμους. Πλήρες σχεδὸν ὑπῆρχε τὸ ὁμοφυῆς τῶν ὁμοσπονδούντων, ὁ δὲ σύνδεσμος στερεὸς καὶ σφικτός ὄθεν καὶ ὁ Πλούταρχος (3) μετὰ τὴν συνήθητου φρόνησιν, εἰς ταύτην τὴν κατασκευὴν ἀποδίδει τὴν δύναμιν τῆς Ἀχαικῆς συμμαχίας, τὴν ὁποίαν ἄλλοι πολιτικοὶ συγγραφεῖς ὑπερεπήνεσαν. Τόσον δὲ τὸ ὁμόσημον τοῦ συστήματος καὶ ἡ συγκέντρωσις τοῦ κράτους ἐνομιζόντο ἀπαραίτητα, ὥστε καὶ ὅταν ἡ Λακεδαιμόνιον ἐμβῆκεν εἰς τὴν συμμαχίαν ταύτην, κατήργησε μὲν τὴν Λυκούργειον νομοθεσίαν, ἀντιπαρεδέχθη δὲ τὰ νόμια τῶν Ἀχαιῶν. Τότε ἔγραψε καὶ ὁ Πολύβιος ὅτι « Περὶ δὲ τοὺς Ἀχαιοὺς παράδοξος αὐξήσις καὶ συμφρόνησις τοῖς καθ' ἡμᾶς καιροῖς γέγονε, κτλ. (4) » Καὶ μετὰ τὰς ταύτας τὰς προφυλάξεις, ἡ Ρώμη ἐδυνήθη νὰ ἐμβάλλῃ τὴν διχόνοιαν εἰς τὰς πόλεις, νὰ τὰς ἐξοπλίσῃ ἐναντίον ἀλλήλων, καὶ νὰ καταστρέψῃ τὴν συμμαχίαν.

Ἄχρηστον εἶνε νὰ μνημονεύσωμεν ἐδῶ τὴν λεγομένην σύνοδον τῶν Ἑλληνικῶν πολιτειῶν ὑπὸ τὸ ἀνίσχυρον καὶ χιμικρικὸν κῦρος τῆς βουλῆς τῶν Ἀμφικτυόνων. Φρικτὸν

(1) Διάνοια τῶν Νόμων, 9, γ'.

(2) Βιβ. ἰδ'.

(3) Ἐν βίῳ Φιλοσόφου.

(4) 2, 37, 4, 1.

τοῦτο παράδειγμα τῶν συμφορῶν ὅσας ἐπάγεται κυβέρνησις
 συμμαχικῆ ἀναρχίας, ἑτεροσύνθετος, χωρὶς ἐπίκεντρον καὶ
 διευθύνουσαν ἰσχύϊν! Ἐκεῖ ἔβρευσαν ποταμοὶ αἱμάτων ἢ δη-
 μαγωγικῆ ἀκολασίας, ἢ ὀλιγαρχίας καὶ αἰ ἀνομίας αὐτῆς, ὁ
 αὐστηρὸς δημοκρατισμὸς καὶ ἡ θυμώδης φιλοδοξία κατα-
 σκέπασαν τὴν Ἑλλάδα μὲ πτώματα καὶ ἐρείπια. Ἡ συμ-
 μαχία, ἀντὶ νὰ διαλλάξῃ καὶ συνίψῃ τὰ διαφωνοῦντα στοι-
 χεῖα, ἄλλο δὲν ἔκαμνε παρὰ νὰ τὰ καθιστᾷ εἰς ἀέννητον καὶ
 αἱματηρὰν πάλιν, προσεγγίζουσα αὐτὰ ὡς τοὺς μονομάχους
 τοὺς ἐποίους ἡ ἀπήνεια τῶν Ῥωμαίων συνδεσμεύουσα κατεδί-
 καζε νὰ διαφνεύωνται εἰς ἀμριπερίκλειστον κίρκον (cirque).

Εἶδον οἱ νεώτεροι χρόνοι ἀναφυὲν ἄλλο ὁμοσπονδικὸν τέρας,
 τὸ ὅποῖον δὲν ἔμεινε ἀργὸν καὶ ἀνεπίδραστον πρὸς τὰ πράγ-
 ματα τῆς Εὐρώπης· τοῦτο δὲ ἦτον ἡ Γερμανικὴ συμμαχία.
 Κατασκευὴ ἀξιθεώρητος, πολύτροπος καὶ βάρβαρος διάτα-
 ξις, ὅλας ἔχουσα τὰς κακίας τοῦ φεουδικοῦ (χωροδεσποτικοῦ)
 συστήματος ἀπὸ τὸ ὅποῖον ἐγεννήθη, ἐνέφαινε αὐτὴν παράδοξόν
 τινα καὶ κλήρη μελέτης ὁμοιότητα μὲ τὴν Ἀμφικτυονικὴν
 σύνοδον. Ὅθεν καὶ ἐλλιπὴς μὲν οὔσα κατὰ τὴν ἀρχὴν, κα-
 θημένη δὲ εἰς βάρβεις σαθράς, ἄτονος ὡς πᾶσα ὁμοσπονδία,
 τυρανικὴ ὡς ἡ γεννήτρια αὐτῆς χωροδεσποτεία, ὅλας συμπε-
 ρεῖχε τὰς ἀνωμαλίας, καὶ ὅλας ἐπεκαλεῖτο τὰς συμφορὰς τὰς
 οἰκείας εἰς ἀμρότερα τὰ συστήματα ταῦτα.

Ἀναμφιβόλως ὁ Ἀυτοκράτωρ, κατ' ὄνομα ἡγεμὼν τῆς με-
 γάλῃς ἐκείνης καὶ ἀγροῖκου μηχανῆς, ἐφαίνετο περιβεβλημένος
 ἀπειρον δύναμιν ἢ Δίαιτα, συγκαλουμένη ὑπ' αὐτοῦ προε-
 δρεθέντος, ἐπιδείκνυεν ὑψηλὴν καὶ κυριαρχικὴν ἐξουσίαν· ἀμ-
 φότεροι δὲ εἶχον πολλὰς τὰς προνομίας· καὶ προσέχοντες μό-
 νον εἰς τὸν ἐξωτερικὸν καὶ ἐπιπόλαιον σχηματισμὸν τῆς Γερ-
 μανικῆς συμμαχίας, ἠθέλαμεν τὴν πιστεύουσα βεβαίως ἰδρυ-
 μένην, καὶ κραταιῶς ἀσφαλίζουσαν τὴν ἰσχυρίαν καὶ εὐδαι-
 μονίαν τῶν ὑπηκόων τῆς. Ἀλλὰ διερωτῶντες τὴν ἱστορίαν καὶ
 ἐρευνῶντες τὰ πράγματα, εὐρίσκουμεν ἄλλως ἔχον τὸ ἀληθὲς
 περὶ τὴν σύστασιν ἡγεμόνων ἀείποτε ἐτοίμων εἰς διαμάχην,
 γνωρίζουμεν τὸ ἄχρηστον τῶν νόμων ἐκείνων τῶν παρὰ τῆς
 Διαιτῆς μὲν ψηφισμένων, ἀκύρων δὲ ἀποπεμπόμενων παρ'
 ἐξῆς ἐκάστου τῶν τῆς συμμαχίας μελῶν. Τὰ χρονικὰ τῆς

νεωτέρας Γερμανίας, προκείμενα, μᾶς διδάσκουσι τὰς ἐκβά-
 σεις τοῦ τοιούτου συστήματος· πάντοτε πολέμους πολέμου-
 μένους παρὰ τῶν συμμάχων· ὅλα τὰ ψηφίσματα ἀνίσχυρα·
 ὅλους τοὺς νόμους παραβαινομένους· ἀναρχίαν μακρὰν, πε-
 ρισσότερον μὲν καταπιεστικὴν, ὀλιγώτερον δὲ ἐνδοξὸν τῆς
 ἐπιδραμούσης ποτὲ τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα. Ἡ Γερμανικὴ
 συμμαχία, ἀνίκανος ἢ ἀντισταθὴ πρὸς τὸν κοινὸν ἐχθρὸν,
 ταρχώδης, δυσπειθής, διάπυρος εἰς τὸ διασπαράττειν
 ἐαυτὴν, εὐρωστος μὲν ἦτο κατὰ τῶν νόμων τῶν παρ' ἐαυτῆς
 τιθεμένων, ἀοπλις δὲ καὶ ἄπορος κατὰ τῶν ἐξωθεν ἐπιθέσεων.
 Πάντοτε ξενικαὶ ἐπεμβάσεις διέλυον τὰς ἐσωτερικὰς διαφο-
 ρὰς τῆς, καὶ πάντοτε εἰς τοὺς φόνους καὶ εἰς τὸν ἐμφύλιον
 πόλεμον προσετίθεντο αἱ ἰδιοτελεῖς κακοῦραφαίαι τῶν ἄλλων
 τῆς Εὐρώπης ἡγεμόνων. Ἄν ἡ Δίαιτα ἀνέκραζε διὰ ἢ ἀπο-
 καταστήσῃ τὴν εὐταξίαν, καὶ εἶχεν ὁμοφρονούντας τινὰς τῶν
 συμμάχων καὶ ὀπλισμένους ὑπὲρ τῆς ἀποφάσεώς τῆς, ἄλλοι
 ἀντέτεινον καὶ συνεκρούοντο. Τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα, ὁ
 Ἀυτοκράτωρ καὶ τὸ ἡμισυ τῶν Γερμανικῶν ἡγεμόνων ἐπο-
 λέμουν πρὸς τοὺς λοιπούς. Τὸ αὐτὸ θέαμα παρέστησε καὶ ὁ
 τριακονταετὴς πόλεμος, τὸν ὅποῖον διεδέχθη εἰρήνη ὑπαγο-
 ρευθεῖσα παρὰ τῶν ξένων δυνάμεων καὶ ἐπωφελὴς εἰς αὐτὰς
 μόνον ἢ δὲ Γερμανία, ἀποδεκατευμένη, κατεστραμμένη, ἐξη-
 σθενωμένη, κατέμειθε πικρὰν μάθησιν, τῶν καρπῶν ὅσους
 φέρουσιν αἱ κακαὶ τῶν πολιτειῶν συντάξεις.

Ὅτως ἡ συμμαχία ἢ τόσον ἰσχυρὰ καθ' ἐαυτὴν, κυρία
 λαῶν, στρατευμάτων, θησαυρῶν, καὶ τόπων πολλῶν, κατίν-
 τησεν εἰς στάσιν χειροτέραν τῆς ἀδυναμίας, διὰ τὸ λάθος
 ὑπερ ἀνωτέρω ἐσημειώσαμεν. Τὰ στοιχεῖα ἐξ ὧν συνέκειτο,
 ἦσαν παραπολύ δυνατὰ, καὶ ἡ Δίαιτα, ἢ κατ' ἐπιφάνειαν
 σεμνοτάτη, δὲν εἶχε πρακτικὴν ἀσθεντείαν. Ὅθεν αἱ εὐπο-
 ρίαι τοῦ Γερμανικοῦ σώματος, ἀντὶ ἢ ἀυξάνονται καὶ συμ-
 πυκνῶνται, ἢ ἔμενον κεχυμένα καὶ διεσκορπισμένα, ἢ

φείς εἰς τινὰς τῶν αὐτοῦ μαθητῶν, τῶν δύνασθαί τι πε-
 ρὶ τὴν Γραμματικὴν ἀσκήσιν δοκούντων, ἐκυλίσθη ἕως
 τοῦ νῦν, ἄλλοτε ἄλλως, εἰς ἄνδρας οὐχί, ἀλλ' εἰς νέους
 φρονηματίας τινὰς καὶ τετυρωμένους περιπεσῶν. Προβι-
 βασθέντες οὗτοι εἰς τὴν ἐπιστάσιαν τῶν Γραμματικῶν τά-
 ξεῶν, τιμηθέντες τε παρ' ἐμοῦ ὡς οὐκ ἦσαν ἀξιοί, καὶ δὴ
 καὶ τὰ ἱκανὰ εἰς μισθὸν τοῦ κόπου αὐτῶν λαμβάνοντες, ἅμα
 τε μαθητεύοντες καὶ ἀκροώμενοι τῶν ἐπιστημῶν, ὧν ἦσαν
 πύγκωνοι, ὡς ἤρξαντο ἐπιώσουσιν τοῦ ὅρισμοῦ εἰς ἔνοιαν ἐλ-
 θεῖν, παντὸς ὅρου τοῦ καθήκοντος καὶ δικαίου ἠλόγησαν, καὶ
 ἀπὸ τῆς διδασκαλικῆς καθέδρας, ὡς ἀπὸ τῶν ἐπιτεθέντων
 ἀλλήλοισι ὁρέων οἱ Ἀλωεῖται, οὐ τῇ κεφαλῇ τὸν οὐρανὸν ἐπα-
 ράσσειν, ἀλλὰ βέλεσι καὶ ἀκοντίοις διατρήσαι ἐπεχείρησαν.
 Οὕτω δεινὸν ἢ νεότης, ἢ ἂν προσῆ τὸ κοῦφόν τε καὶ εὐρίπι-
 σον τοῦ φρονήματος, τῶν παρ' ἀξίαν τυχοῦσα, καὶ ἀκατά-
 σχητον! Τὸ δὲ μάλιστα τούτους διαξήριπίσαν, ἢ ὑπὲρ ἑαυτῶν
 μεγάλη ὑπόληψις, καὶ αἱ κεναὶ ἐλπίδες, ὅτι αἱ πολιτεῖαι
 καὶ τὰ διδασκαλεῖα πάντα αὐτοῖς ἀνεψήγασιν, καὶ διδασκά-
 λους αὐτοὺς ἐπὶ ἀδραῖς χορηγίας περιμένουσι. Καὶ τοὶ κα-
 λὸν ἦν τοῦτο καὶ ἀνεμέσητον, εἴπερ αὐτάρκως εἶχον δυνά-
 μεις, καὶ μὴ εἰσέτι ἐπὶ πολὺ τροφῆς ἔχρηζον ἀπαλωτέρας
 καὶ γάλκτος. Ἀλλ' αὐτοῖς μὲν Θεὸς τόσα δοίη, ὅσα φρεσὶν
 ἦσι μενοιῶσι· τὸ δὲ σχολεῖν τοῦτο, ὃ σὺν Θεῷ συνέστη
 τᾶλλα καὶ ἐστηρίχθη καὶ ἠῤῥησε, παρ' ἑλλειψιν ἀνδρὸς δε-
 ξιοῦ εἰς τὰς Γραμματικὰς παραδόσεις, κραδαίνεται καὶ
 σαίεται. Καὶ ἐπὶ σοὶ λοιπὸν, ἀγαπητῆ, σαλεύει, ὡς εἰς τὴν

13

ὅρου (λογ.)
 ὡς ἔφρασε
 ἄριστος.)

ὡς (λογ.)
 ὡς ἔφρασε
 ἄριστος.)

πυλῆθεις, σπουδάζας εἰς Πάτριον καὶ Κωνσταντινούπολιν, ἔγραψε
 πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, ἀνεύρετα κακῆ τύχῃ σήμερον παρ' ἡμῖν, καὶ
 βιβλίον δὲ μακρὸν, ὑπομνηματίζων τὴν τοῦ Θεοδώρου Γαζῆ Γραμ-
 ματικὴν. Θ.

ἔξιν αὐτὴν οὐδενὸς εἰ δεύτερος. Ἐὰν νεύσης αὐτὸς νὰ γέ-
 νης συνεργάτης σὺν ἐμοὶ εἰς τοῦτο τὸ καλὸν γεώργιον, τάχα
 συσταθήσεται ἐκεῖνη ἡ μεγάλη Ἀκαδημία, τὴν ὁποίαν πολ-
 λάκις εἰς τὰς ἰδιαζούσας ἡμῶν διατριβὰς νοεραῖς ἐμφάσειν
 ἔγραψες, πολλῶν πιθανώτερα καὶ κρεῖσσον τῆς πολιτείας ἐκεί-
 νης τῆς ἀσυστάτου τοῦ Πλάτωνος. Τοῦτο τὸ ἄροτρον
 μόνος ἐγὼ νὰ τὸ ἔλκω, ἀδύνατον· γενοῦ λοιπὸν καὶ αὐτὸς
 βοῦς ἀροτήρ, ὑποτάξας τὸν αὐχένα ὑφ' ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ
 ζυγῷ. Ἡμεῖς ἀλλήλους γινώσκομεν πάνυ καλῶς· ἐγὼ δὲ τὸν
 Σίμωνα, καὶ ὁ Σίμων ἐμέ. Ἡ φιλίασα συνδιατριβή, μὲ
 τὴν συνομιλίαν τὴν εἰλικρινῆ καὶ συνήθειαν, ἀμφοτέρους πῶς
 συνῆψεν εἰς τὸν αὐτὸν τρόπον, καὶ συνεμόρφωσε, καὶ δέος
 οὐδὲν μὴ τι δυνηθῶμεν μὴ εὐθὺ φέρειν τουτὶ τὸ ἄροτρον διὰ
 τὸ ἀνόμιον.

« Disparibus bobus non benefertur aratrum » (1)

Ἄλλ' ἔνθα τρόπων ὁμοιότης, καὶ φιλία γνησία καὶ δεδοκι-
 μασμένη καὶ οἶον σφυρήλατος τυγχάνει γε οὐσα, ἐκεῖ καὶ
 ὁ δεσμός τῆς ἀγαπήσεως ἄρρηκτος, καὶ ἡ διχοστασία μα-
 κράν. Ἐγὼ πέποιθα ἐπὶ σοὶ δίκαιον καὶ αὐτὸς νὰ ἔχῃς
 πρὸς ἐμέ τὴν αὐτὴν πεποίθησιν. Θεοῦ δὲ ἡγουμένου, ἢ ἐλπίς
 οὐ κατασχυνεῖ. Λοιπὸν, ἀδελφε, ἔνδυσαι τὸ πρῶτον ἱμά-
 τιον· ἐρέθεισον τὰ σύνοικά σοι πνεύματα τῆς μεγαλοφροσύ-
 νης· ἀπόπτυσον τὴν φλυαρίαν τοῦ κόσμου, ἀποπήδησον τὰ
 σκηνώματα τοῦ Κηδάρ (2)· προτίμησον τὰς αὐλὰς τῆς Ἀ-
 θωνιάδος περικαλλοῦς Ἀκαδημίας· πάντως γὰρ οὐ παραρρί-
 ψησῇ, ἀλλ' ἐν τοῖς πρώτοις τετάξῃ. Ἐνθυμήθητι, καὶ διέ-

ὡς ἔφρασε
 ἄριστος
 τὸ οἶον ἢ οἶον
 εἰς τὸν λόγον
 καὶ ἔφρασε
 ἄριστος
 καὶ ἔφρασε
 ἄριστος

ὡς ἔφρασε
 ἄριστος

ὡς ἔφρασε
 ἄριστος

(1) « Βουσὶν ἀνίσοις οὐτε καλῶς τὸ ἄροτρον ἀγοῖτο. » (μετάφρα-
 σις Εὐγενίου) αἰ. ἀδελφ. φιλ. β. σελ. 251.
 (2) Ἐνοεῖ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

« ποῦ ἔφρασε ἀνυπόκριτον καὶ συνειδητῶς, ἵνα γὰρ
 ἀνυπόκριτον — φεῖ δὲ ἡμῶν, ὅτι ἐνέλιπον » (Λορέν.)

χειρον τον παλαιον ον ειχες ποθον να φανης ποτε ευχρηστος και ωφελειας παραίτιος εις το γένος. Ιδου ο καιρός· πρόχειρος ο τρόπος. Ιδου αι χώραι λευκαί ειπιν εις θερισμόν· παχειά η βώλος, δεχομένη βαθειαν την αυλακα· νεοι πολλοι συβρέσαντες, και συμφορούμενοι από κάθε μέρος, οι μὲν αποδέλπουσιν εις εμε, οι δὲ εις σε, και εξ αμφοῖν, ως αφ' ενός την ωφελειαν προσδοκῶντες, και ωφελιμοι και πολλοις ἄλλοις εσομενοι. Αναδραμε τη μνημη και εις τους ασιδιμους εκείνους διδασκάλους, ὧν το κλέος ουδ' αν ο πας αιων εξαλειφει· αναμνησθητι των Μακαριων και Γερασιμων (1). γενου και αυτος προς εμε, οιος προς Μακαριον ανδειχθη ο Γερασιμος· ακουεσθω του λοιπου το του Κυπριανου και Ευγενιου ὄνομα ως εν, καθως ακουεται τα εκείνων και ου τουτο λεγω, οτι αξιος ειμι να παραβάλλωμαι προς τοιουτον ανδρα, ἄλλα κωλυει πάντως ουδεν, το να ἀπλόνηται εις εις τα υψηλοτερα παραδείγματα δια ζήλου επαινετου και μιμησεως· ἄλλως τε, και αν εγω πολυ απέγω της τελειότητος του ενός, αυτος δεν εισαι ηττων του ἄλλου· και ο ετέρωθεν πλεονατιμος αντισηκῶσει την ετέρωθεν ἔλλειψιν. Ενδοιάζεις; — Αυτό (το πράγμα) δείξει, φασί, και δικαιοῦσαι την ἐμην κρίσιν, Θεου συναιρομένου, η εκθασις. Αναβάλλη; Αἱ! Αποσεισαι πάντα σμικροπρεπη λογισμόν. Ἄλλ' ανθρωπων συνθηκαι δεσμεύσασαί σε κατέχουσιν; Ἄλλ' αυτος διαρρήξον τους ανθρωπίνους δεσμούς, τη θεία ισχυί βωνόμενος· ἄσεις, εὐ οἶδ' οτι, τῷ Θεῷ μετ' ευφοροσύνης τα χαριστήρια· και, « Η παγίς, ερεῖς, συνετριβη, και ημεις εβρύσθημεν η βοθηια ημων εν ὀνόματι Κυρίου ». Μέχρι τίνος ο Ἄχιλεὺς θαλαμεύεται ως αι προθένοι, και (Ψευδει) τας επ' αυτῷ της Ελλάδος ἀπάσης ἐλπίδος; Η μέχρι τίνος, ἐνί τινι

Ἐτινας λογισμοὺς χυρίγ)

Ἐκείνη (λογισμοὺς χυρίγ)

Ἐπιπέμπει (λογισμοὺς χυρίγ)

(1) Πρωτων διδασκάλων του εν Πάτμῳ ποτε σχολείου.

χαριζόμενος, ἀδικεῖ το Πανελλήνιον; Η η αυτοσε ἀνάπτουσις τούτων τάναντία συγκατεπάδει, και η παρ' ημῖν ερημία δειματοῖ; Πίστευσον, εὐρήσεις εις τάναντία το πράγμα περιεστῆμενον, εισκούσας μου. Αυτου ταρχη και τύρθη· ἐδῶ ὀμιλία και διατριβη γλυκυτάτη. Δισχύνομαι να παραβάλω την Ιερουσαλημ με την Ιεριχώ· επειδη, τι νομίζεις των ανθρωπίνων εις ἡσονη ἴσον, από την αταραξίαν της ψυχης και ασφάλειαν; Τι από το ελεύθερον του ἡγειονικου και αδούλωτον; Τι από το ἀνευθεές, (και από το να ἦναι επιδεδεές σου ἄλλοι; Ἐδῶ πάντα ταῦτα εὐρήσεις, και παρὰ ταῦτα, μυρία ἄλλα καλὰ πλουτεῖ ο ἡμέτερος αυτος λόφος (1)· τα ὑποῖα ἀκριβῶς ουδεις λόγος παραστήσαι δυνησεται. Ἐδῶ και ὕδατα καλλιέρσα, και ἀηρ ευκραεστάτος; και αυρα ποντιας, το περιεχον ημας καταψύχουσα· ἄλλα τε συνηρεφῆ και κατάσκη πανταχῶθεν, και χλόη ἀεθαλης, την ὄρασιν κατατέρπουσα· φυτων δε εἶδη παντοῖα, ἐλαῖαι, ἄμπελοι, δάφνη, μυρσίνας, σιγῶ τ' ἄλλα, τα μὲν, εις τροφήν, τα δε, εις τρυφήν, γῆς ὑγαινούσης βλαστήματα· και πτηνῶν στίφη καλλικελάδων, εν οἷς πολλη η ἀηδων, και ο κόσμος, και η χελιδὼν, τας φωναῖς των τηδε κἀκεισε περιόντων, και επ' ἀδείκς μελετώντων μουσοτρόφων τούτων νεανίσκων, συναμιλλόμενα· λιμενίσκος τε ὑπὸ τον λόφον μικρός εν μέρει, και ετέρωθεν ἄκρα προβλής· και ιχθυές εντεῦθεν, τους καταβῆναι και ἀγρευσαι μη ὀνήσαντας (ἔξιοῦντες και δεξιούμενοι)· θάλασσα τε ὑπεστρωμένη κυκλόθεν, νυν μὲν γαληνῶσα και κρυσταλλίζουσα, νυν δε ὑποφορῖσσουσα, και προς το οὐλον ὑποταχῶσθη, νυν ο επαφρῖσσουσα, και εκ πυγῶν αυτων ταρασσομένη, ἄλλως ἔλλως ποικίλα παρίσταται θέαμα· ὅλα καλὰ, ὅλα γυμναστικά, οὐκ ἔγω

Ἐπιπέμπει (λογισμοὺς χυρίγ)

Ἐκείνη (λογισμοὺς χυρίγ)

(1) Ο περι το Βατοπέδιον, ὅπου ἦτο το σχολεῖον.

Ἐξίτης "Ἰ. Διφύλης" (λογισμοὺς χυρίγ)

εἰπεῖν ὄσης, πρόσθεν· εἴτ' ἐπὶ τούτοις, αἱ Μοῦσαι ἐλευ-
 θέρας περιγυρεύουσαι, καὶ ἡ Παλλὰς ἄνευ τῆς Γοργόως,
 καὶ τὸ θεωρημάτιον ἐπὶ τῆς ψάμμου, εἰ τύχῃ, σχεδιαζόμε-
 νον· καὶ ὁ Σωκρατικὸς Ἀρίστιππος ἀνδρῶν ἔγνη ἤθελ· ἂν εὔρει
 καὶ εἰς τὰ παράκτια, καὶ ὑπὸ τὰς σκιὰς τῶν δένδρων ἀνε-
 πτυγμένα βιβλία τε καὶ τετράδια· καὶ τὸ μέλαν, τῆς γρα-
 φίδος ἀποστάζον, μινίει καὶ καταστίζει τὴν πῶαν καὶ πε-
 ριναεῖ εἰς τὰ δάση ἢ Ἑλλάς ἀναθάλλουσα· καὶ ἐκεῖ μὲν
 ἀγωνίζεται ὁ Δημοσθένης κατὰ τοῦ Μακεδόνος θαρβύνων τοὺς
 Ἀθηναίους· ἐκεῖ δὲ βραψωδεῖ ὁ Ὀμηρὸς τὰς ἀνδραγαθίας τὰς
 ὑπὸ τὸ Ἴλιον· ἐκεῖ δὲ ἱστορεῖ μὲ ὕψος τῆς Ἑλλάδος τὴν στά-
 σιν ὁ Θουκυδίδης· ἐκεῖ δὲ ἀφηγεῖται ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας
 ἰωνίζων τὰς ἀρχαιότητας καὶ τρόπαια κατὰ τῶν βαρβάρων·
 ἐδῶ καὶ ὁ Πλάτων θεολογεῖ καὶ ὁ Ἀριστοτέλης πολυπραγμο-
 νεῖ τὴν φύσιν· καὶ Γάλλοι καὶ Γερμανοὶ καὶ Ἄγγλοι, προβάλλου-
 σι τὰ νεώτερον αὐτῶν συστήματα. Ἀλλὰ τί ταῦτα; Μή-
 πως προβάλλονται σοι παρ' ἐμοῦ μόνον ὡς θέλητρα; Ὅχι·
 νόξιν δέδωκά σοι τινὰ, διὰ τὰ ἰδίῃς (ἀν δὲν καταπεισθῆς ὅσον
 τάχος τὰ ἔλθῃς) πόσης ζημίας παραίτιος γίνεσαι εἰς τὸ γέ-
 νος, καὶ ἀπὸ πόσῃ καλὰ τὸ ἀποστερεῖς· ἐπειδὴ ἄνευ τῆς πα-
 ρὰ σοῦ ταχίστης βοηθείας καὶ σταντιλήψεως, ἀνάγκη εἶναι
 γὰρ περιαιρεθῆ ὅλα ταῦτα, ὃν ἀδύνατον ἐγὼ μόνος τὰ ἀρκέσω
 εἰς ὅλα, ὅπου γε καὶ τὸ εἰς ὃ διωρίσθην μόνον, εἶναι ὑπὲρ τὴν
 ἐμὴν δύναμιν. Ἐρρωμένος ὑπὸ θεῶ ἡγεμόνι τῆς ὁδοῦ ἄψαιο.

οὐκ ἔστιν ἡ
 ἀνάγκη
 ἀναθάλ-
 λουσα
 ἡ Παλλὰς
 ἡ Παλλὰς
 ἡ Παλλὰς

[Μηδία]
 ἀποδοῦ
 εἰς τὸν
 ἀρχόντην

ἀποδοῦσαι ἡμῖν, ἢ χερσὶ αὐτῶν
 ἐπιχειρῶν ἀποδοῦναι, διὰ τὴν τῶν
 πῶαν (χειρ. Λορέντ.)

Ἀθήνησι, παρὰ Τυπογράφου Γεωργίου Πολυμέρου.

(Παλαιὴ ἀποδοῦσα...)